

Клуб "Визия 21"

НАРОДНО СЪБРАНИЕ на РБ
вх № ДГ-319-00-5
получено на 26.11.2013
до Г-ЖА МАЯ МАНОЛОВА
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА ВРЕМЕННАТА
КОМИСИЯ ЗА ИЗРАБОТВАНЕ НА
ПРОЕКТ НА НОВ ИЗБОРЕН
КОДЕКС КЪМ 42-ТО НС

УВАЖАЕМА Г-ЖО МАНОЛОВА,

Изпращам на Вашето внимание заключителния документ от провелата се срещата на клуб „Визия 21”.^{*} Темата на поредното заседание бе „Визия за промени в изборното законодателство” и обсъдихме двата законопроекта, които са публикувани на страницата на Народното събрание.

Ние приветстваме широката дискусия, която 42-то Народно събрание провежда с активното участие на гражданските и научните среди относно изборно законодателство, тъй като съществуващото все още не отговаря на нуждите и очакванията на обществото. Според нас независимо дали ще се създава изцяло нов изборен кодекс или ще се направят промени във вече съществуващия, бихме искали в закона отражение да намерят предложението ни.

Приложение: съгласно текста.

С УВАЖЕНИЕ

Атанаска Тодорова
АТАНАСКА ТОДОРОВА
Координатор на Клуб „Визия 21”
todorova_a@hotmail.com
0885970194

* Клуб „Визия 21” е създаден през 2011 година по инициатива на млади хора, експерти от различни организации и компании, подкрепена от фондация „Фридрих Еберт”.

Клуб "Визия 21"

Визия за промени в изборното законодателство

Дискусията за промени в изборното законодателство днес е особено актуална. В началото на 2011 г. за първи път беше извършена кодификация в тази област, но практиката в следващите години показва необходимостта от усъвършенстване на материала. Съществуващото изборно законодателство все още не отговаря на очакванията на обществото. В тази връзка са и активните дебати в политическите и граждански кръгове за промяна на нормативната база, уреждаща провеждането на избори. Ние приветстваме широката дискусия, която институциите провеждат с активното участие на граждансите и научните среди. Независимо какъв подход ще се възприеме – създаването на изцяло нов изборен кодекс или промени във вече съществуващи, бихме искали в закона отражение да намерят следните виждания:

1. Считаме, че е необходима ясна дефиниция на типа избирателната система в България. Подкрепяме идеята за пропорционална избирателна система с преференции.

1.1. Считаме, че при въвеждане на преференциална система, прагът на преференция следва да е с такава величина, която да не води до подмяна на вота на мнозинството избиратели за сметка на по-малко хора, които са поискали разместяване в партийните листи. В този смисъл предлагаме прагът на преференция да е не по-малък от 20 %.

1.2. Преференцията следва да остане правна възможност за избирателя, който *ако иска* да изрази своето предпочтение към даден кандидат, а не да се въведе като негово задължение, независимо от предложението на някои членове на обществения съвет за въвеждане на задължителна преференция.

2. Предлагаме въвеждане на задължително гласуване за всички български граждани, които имат право на глас, тъй като считаме, че

никата избирателна активност по един или друг начин изкривява крайния изборен резултат.

Имащите право на глас граждани проявяват сериозен абсентизъм десетилетия наред при провеждането на различни избори за формиране на представителните органи на българската политическа система. На практика повече от половината от избирателите не гласуват, което пряко рефлектира върху авторитета и легитимността на изборните институции.

За негласувалите граждани, които нямат оправдателна причина за това, да бъдат предвидени поносими глоби (напр. 100 лв.).

3. Точните и коректните избирателни списъци – ключов елемент за провеждане на честни избори. Необходимо е да се вземат мерки за отстраняване на грешки и несъответствия и най-вече за изваждане от списъците на т. нар. „мъртви души”. Възможни са следните подходи:

- разширяване и конкретизиране правомощията на ЦИК по отношение задължението ѝ да води и поддържа постоянно актуален списък на лицата с избирателни права, в т. ч. и въвеждане на регламент за взаимодействие между ЦИК и другите компетентни държавни органи (служба ГРАО, МВР и др.) с оглед предоставяне на актуална информация.

- не подкрепяме предложението за въвеждане на т. нар. „активна регистрация”. Считаме, че с този акт от изборния процес могат да бъдат изкуствено „изхвърлени” голям брой хора, които поради незнание или организационни пречки от субективен или обективен характер, няма да успеят да се включат в избирателните списъци. Нещо повече – така се създава по-голяма възможност за злоупотреби т.к. там където е имало „организирано гласуване” може много бързо и лесно да се извърши и „организирано регистриране”.

4. Централна избирателна комисия – създаване на „профессионална” изборна администрация, която не само ще провежда избори, но ще извършва и анализ на проведените избори, въз основа на който ще изгответя доклад до НС в т.ч. и с предложения за промени в изборното законодателство.

– Конституиране по нов начин на Централната избирателна комисия – като постоянно действащ орган, избиран от Народното събрание за определен мандат (между 3 и 5 години).

- Въвеждане на критерии свързани с образованието, професионалните и личностни качества на членовете на ЦИК – лица с висше образование в областта на правото, информатиката, математиката или статистиката; притежаващи поне 10 години професионален опит в съответната област и ползваващи се с авторитет и добро име в обществото.
- Подкрепяме идеята за създаване на обучително звено, което да организира и провежда обучението на членовете на избирателните комисии.

5. Предизборна кампания

5.1. Реформа в правилата за медийното отразяване на предизборната кампания с цел осигуряване на справедлив и равен достъп до медиите за осигуряване на информиран избор на гражданите.

- Осигуряване на равнопоставеност на участниците в предизборната кампания посредством безплатен достъп на кандидатите до Българската национална телевизия и Българското национално радио и техните регионални центрове.

- Не приемаме идеята и другите доставчици на медийни услуги да могат да предоставят безплатно време и място за отразяване на предизборната кампания по споразумение съвместно между изпълнителните директори на медиите и упълномощени представители на партиите, коалициите и инициативните комитети. Считаме, че по този начин могат да се създават нездрави задкулисни съюзи. Не е ясен характерът на това споразумение и какво ще се крие зад него.

- При изльчване/публикуване на платени агитационни материали във връзка с предизборната кампания, задължително ясно и недвусмислено да се посочва, че материалът е с платено съдържание.

- Изработване на изчерпателен регламент за медийното поведение при отразяване на избори.

5.2. Премахване на т. нар. „ден за размисъл” като ненужен архаизъм. Спазването на правилата в деня за размисъл ненужно ангажира органите на реда и изборната администрация, което води до разхищение на обществен ресурс.

5.3. В закона трябва да се реши въпросът с агитационните материали. Въвеждане на еднакъв административен подход и контрол при определяне на местата за нагледна агитация. Прецизиране в изборния кодекс на понятията агитация, което да отразява основните компоненти на тази дейност - агитация в подкрепа и агитация против регистрираните участници, установяване на забрана за улична реклама.

6. Гарантиране равнопоставеността на участниците чрез по-облекчен режим за регистрация в изборите.

6.1. Подкрепяме предложението изборите да се насрочват не по-късно от 60 дни преди изборния ден с цел изборният процес ще се провежда в по-кратки срокове.

6.2. Подкрепяме предложението облекчаване условията за участие на кандидатите в изборния процес посредством:

- намаляване на депозитите за участие - за партии 2 500 лв., за коалиции - 5 000 лв., а за инициативни комитети - 100 лв.

- намаляване на броя на подписите на граждани, които подкрепят участието на партия, коалиция или независим кандидат за участие в изборите - на партия 2500 избиратели, за коалиция - 5 000 избиратели. При избори за народни представители за издигане на независим кандидат - не по-малко от 1 на сто, но не повече от 1000 избиратели с постоянен адрес на територията на района, а при избори за президент и вицепрезидент на републиката и за членове на Европейския парламент от Република България независим кандидат се регистрира, когато кандидатурата му е подкрепена най-малко от 2500 избиратели.

7. Електронно гласуване - считаме за наложително въвеждането на възможност за електронно гласуване по интернет чрез интернет терминали.

Избирателите, които искат да гласуват по интернет, следва да подадат предварително заявление. Избирател, който е заявил, че ще гласува по интернет и не е получил отказ, няма да има право да гласува с хартиена бюллетина.